

Bestemd voor: leden van de programmacommissie [partij] gemeenteraadsverkiezingen 2026

Onderwerp: Nieuwe energie voor maatschappelijke uitdagingen: sociale ondernemingen als natuurlijke partners

Amsterdam, 26 mei 2025

Geachte leden van de programmacommissie,
Heeft u al ontdekt dat sociale ondernemingen uw geheime wapen kunnen zijn bij taaie gemeentelijke uitdagingen? Ze schakelen sneller dan beleid, leveren meer resultaat dan een pilot en hebben meer slagkracht dan de meeste subsidieprojecten. Ze combineren de creativiteit van ondernemers met de maatschappelijke impact die we zo hard nodig hebben. Misschien is het tijd om de kracht van sociale ondernemingen te ontdekken en deze in uw programma te integreren. Of wacht u liever nog op de magische doorbraak?

Sociale ondernemingen en gemeenten: natuurlijke partners

In de huidige context is het essentieel om duurzame oplossingen te realiseren met beperkte middelen. Sociale ondernemingen¹ bieden hierin een kans. Ze creëren banen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en verminderen zo druk op sociale voorzieningen, versterken buurten, zorgen voor meer recycling of maken energiearmoede bespreekbaar achter de voordeur. En dat doen ze met een zelfstandig verdienmodel. Juist in deze tijd zijn ze natuurlijke partners voor gemeenten.

Toch voelt meer dan de helft van deze ondernemers zich onvoldoende gesteund door de lokale politiek, zo blijkt uit de [Social Enterprise Monitor 2024](#). Ze missen een duidelijk loket of aanspreekpunt bij hun gemeente, waardoor ze afhaken of verzanden in bureaucratie. Ook zien sociale ondernemingen kansen om actiever mee te denken over beleid, maar worden zij hierin nog weinig betrokken. Dat is zonde, want hun praktijkkennis kan gemeenten helpen om gericht en slimmer beleid te maken.

U kunt uw voordeel doen met de oplossingsgerichtheid van deze ondernemers. Ze staan aan uw zijde in het werken aan een toekomstbestendige gemeenten waarin de inwoners met plezier wonen en een beetje naar elkaar omkijken. We doen u drie voorstellen met per voorstel een paragraaf die u direct kunnen overnemen in het programma.

1. Benut samenwerking met sociale ondernemingen voor het oplossen van maatschappelijke vraagstukken

Sociale ondernemingen combineren ondernemerschap met een maatschappelijke missie. Ze zijn actief op terreinen die gemeenten aangaan: van arbeidsparticipatie en armoedebestrijding tot circulaire productie en leefbare wijken. Deze ondernemingen zijn niet alleen partners in het uitvoeren van beleid, maar mede-ontwikkelaars van oplossingen. Van duurzame toeleiding naar werk tot eerlijke incassosystemen, van creatieve leegstandsoplossingen tot recreatie gericht op ambacht- of natuureducatie. Door deze ondernemingen actief te betrekken bij beleidsdoelen, zet de gemeente stappen die voelbaar verschil maken voor haar inwoners.

¹ Met 'sociale ondernemingen' bedoelen wij ondernemingen die primair maatschappelijke impact nastreven. De SER heeft een definitie opgesteld voor sociale ondernemingen, gebaseerd op de OECD. Tegelijkertijd zien we dat in sommige contexten – zoals binnen de City Deal Impact Ondernemen en bij regionale netwerken – ook bredere begrippen zoals 'impactondernemingen' worden gebruikt. De Rijksoverheid spreekt over 'maatschappelijke ondernemingen'. Het staat u vrij de terminologie te gebruiken die passend is in de lokale context.

Onze gemeente werkt actief samen met sociale ondernemingen die zich inzetten voor maatschappelijke waarde. We stimuleren sociale ondernemingen als partner in onze economische, sociale en duurzame ontwikkeling. Waar mogelijk betrekken we sociale ondernemingen actief bij de ontwikkeling van ons beleid. We raadplegen op verschillende inhoudelijke onderwerpen, zoals werk, vestigingsklimaat, en armoedebestrijding.

2. Creëer een sociaal ondernemingsvriendelijk klimaat in de gemeente.

Sociaal ondernemers worden in veel gemeenten van het kastje naar de muur gestuurd, vaak omdat ze met verschillende beleidsafdelingen te maken hebben. Gemeenten kunnen dit verminderen door hun dienstverlening en informatievoorziening beter in te richten op sociaal ondernemers en andere duurzame vernieuwers, bijvoorbeeld door het ondernemersloket een dag per week specifiek in te richten op MKB'ers met een maatschappelijke missie. Of met een gemeentelijk aanjager die als 'olierosier' actief de verbinding legt tussen verschillende beleidsafdelingen. Zo leg je als gemeente de rode loper uit voor doeners met idealen.

We versterken de ondernemersdienstverlening en informatievoorziening, met specifiek aandacht voor sociaal ondernemers en andere duurzame vernieuwers. We versterken het gemeentelijk loket, we stellen een Actieprogramma Sociaal Ondernemen op en we zorgen voor een aanjager van sociaal ondernemen in onze stad. We leggen de rode loper uit voor ondernemingen met een maatschappelijke missie.

3. Stimuleer ontmoeting tussen sociale ondernemingen en MKB

Steeds meer bedrijven willen een grotere maatschappelijke bijdrage leveren. Hierbij kunnen ze profiteren van het pionierswerk van sociale ondernemingen. De gemeente kan een actieve rol nemen door strategische samenwerkingen te stimuleren. Bijvoorbeeld met het opzetten van gedeelde werkruimtes en gezamenlijke R&D-initiatieven die ondernemers van verschillende achtergronden samenbrengen. Of u kunt netwerk- en innovatielabs organiseren op bepaalde transitithema's (arbeidsmarkt, energie, circulair, biodiversiteit etc.).

Onze gemeente stimuleert samenwerking tussen sociale ondernemingen en reguliere bedrijven door ontmoetingen, kennisdeling en gezamenlijke initiatieven te faciliteren. Via gezamenlijke opdrachten, thematische netwerken en matchmaking zorgen we voor kruisbestuiving tussen sociaal ondernemerschap en het bredere MKB.

Sociaal ondernemerschap is geen bijzaak, maar een motor voor lokale vooruitgang. Laten we samen zorgen dat het een stevige plek krijgt in uw verkiezingsprogramma. We denken graag met u mee, delen inspirerende voorbeelden en brengen u in contact met sociaal ondernemers uit uw eigen gemeente.

Met vriendelijke groet,

Leonie Bank en Stefan Panhuijsen, directie Social Enterprise NL